

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
В. о. декана факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
Тетяна МИРОШНИЧЕНКО
«30» серпня 2023 р.

Робоча програма навчальної дисципліни
Аналіз та прогнозування міжнародних подій

Рівень вищої освіти	<u>другий (магістерський)</u>
Галузь знань	29 «Міжнародні відносини»
Спеціальність	291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
Освітня програма	«Міжнародна інформаційна безпека»
Вид дисципліни	вибіркова

2023 / 2024 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

«29» серпня 2023 року, протокол № 1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Ірина ПЕРЕСИПКІНА, канд. політ. наук, доцент кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки.

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Протокол від «28» серпня 2023 року № 1

В.о. завідувача кафедри Дмитро МИКОЛЕНКО
(ім'я та прізвище)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародна інформаційна безпека»

Гарант освітньо-професійної програми «Міжнародна інформаційна безпека» (магістерського рівня)

(підпис) Олена ДОЦЕНКО
(ім'я та прізвище)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин і туристичного бізнесу

Протокол від «29» серпня 2023 року № 1

Голова науково-методичної комісії Лариса ГРИГОРОВА – БЕРЕНДА
(підпис) (ім'я та прізвище)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни за вибором «Аналіз та прогнозування міжнародних подій» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра зі спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» освітня програма «Міжнародна інформаційна безпека».

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є сформувати у студентів знання про зовнішню політику держави як основну складову міжнародних відносин, виробити вміння прогнозувати та аналізувати можливі тенденції розвитку міжнародних подій, виходячи з поточної ситуації.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

Основне завдання вивчення дисципліни полягає у набутті фахових компетенцій:

формування загальних компетентностей

ЗК1. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

формування спеціальних компетентностей

СК1. Здатність виявляти та аналізувати природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, типи та види міжнародних акторів, сучасні тенденції розвитку світової політики.

СК5. Здатність аналізувати та прогнозувати міжнародні відносини у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК7. Здатність здійснювати прикладні аналітичні дослідження проблем міжнародних відносин та світової політики, суспільних комунікацій, регіональних студій, професійно готувати аналітичні матеріали та довідки.

СК11. Здатність аналізувати природу та джерела зовнішньої політики, еволюцію підходів до її формування та здійснення, принципи організації системи зовнішньої політики та функціонування інститутів зовнішньої політики.

1.3. Кількість кредитів – 4

1.4. Загальна кількість годин - 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Вибіркова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	-й
Семестр	
3-й	-й
Лекції	
18 год.	год.
Семінарські заняття	
6 год.	год.
Лабораторні заняття	

год.	год.
Самостійна робота	
96 год.	год.
Індивідуальні завдання	

1.6. Загальні програмні результати навчання

знання:

РН1. Знати та розуміти природу, джерела та напрями еволюції міжнародних відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики.

уміння/навички:

РН5. Критично осмислювати та аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні відносини.

РН6. Застосовувати сучасні наукові підходи, методології та методики для дослідження проблем міжнародних відносин та зовнішньої політики.

РН8. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію про стан міжнародних відносин, світової політики та зовнішньої політики держав.

РН10. Оцінювати та аналізувати міжнародні та зовнішньополітичні проблеми та ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем.

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Теоретико-методологічні основи аналізу міжнародних подій

Суб'єкти та учасники міжнародних відносин та міжнародних подій. Внутрішні та зовнішні середовища формування та здійснення зовнішньої політики держав. Рівні зовнішньополітичної взаємодії. Біполярні, поліполярні та мультиполярні моделі міжнародних відносин. Геополітика та макрополітика держав. Взаємодія внутрішньої та зовнішньої політики держав. Закони ієрархічної компенсації та еволюційних кореляцій. Ідеологічне протистояння та конкуренція в міжнародній сфері. Деструктивізм в світовій політиці, міжнародне протиборство та конфлікти. Системи міжнародної безпеки. Спеціалізація та кооперація. Співробітництво та інтеграція. Міжнародні блоки, союзи та коаліції. Міжнародні організації.

Тема 2. Етапи формування та методологія аналізу міжнародних подій

Початковий етап становлення аналізу міжнародних подій (друга половина 50-х років). Виокремлення напрямків аналізу зовнішньої політики. Порівняльні дослідження ЗП (comparative foreign policy), структурнофункціональний аналіз ЗП; дослідження зовнішньої політики з позицій загальної та соціальної психології. Аналіз зовнішньої політики (foreign policy analysis). Теорія прийняття зовнішньополітичних рішень, бюрократична теорія, концепції та теорії психологічних досліджень, комп'ютерне моделювання зовнішньополітичного процесу та процесів прийняття зовнішньополітичних рішень, теорія експертних оцінок.

Методологія аналізу міжнародних подій. Загальнонаукові методи, які використовуються аналізом зовнішньої політики. Соціально-гуманітарні методи в аналізі зовнішньої політики. Експлікативні методи: контент-аналіз, івент-аналіз, когнітивне картування, метод індикаторів та статистичні методи. Конструктивні методи: експеримент, системний метод, математичне моделювання. Прогнозні методи: метод Дельфі, побудова сценаріїв, «мозкового штурму». Методика аналізу зовнішньої політики.

Тема 3. Чинники, що впливають на розвиток та аналіз міжнародних подій

Проблема класифікації чинників, що впливають на міжнародні події. Внутрішні та зовнішні чинники впливу на міжнародні події. Об'єктивні чинники. Внутрішнє соціальне середовище: соціально-політичні чинники, соціально-економічні чинники. Зовнішнє соціальне середовище: характер і стан сумісного середовища, безпековий вимір, інтегрованість в систему міжнародних відносин, загальний стан і тенденції в системі міжнародних відносин.

Тема 4. Методика розробки аналітичних прогнозів, припущень і передбачень у галузі міжнародних відносин

Поняття наукового припущення і прогнозування в аналізі зовнішньої політики. Види припущень: погляд (думка) і гіпотеза. Види і форми гіпотез. Методи розробки гіпотез і вимоги до них. Значення припущення під час проведення досліджень. Поняття передбачення в ІАД. Види передбачень: передрікання і прогноз. Види й форми прогнозів, принципи і методи складання прогнозів. Політичне прогнозування. Форми аналітичних прогнозів. Постановка проблеми. Припущення. Термінологія. Історичний аналіз. Аналіз особливостей групового й національного характеру, політичної еліти, контреліти. Аналіз існуючого стану й політичної обстановки. Урахування сприятливих і несприятливих факторів. Визначення вирішального фактору. Альтернативні прогнози. Фактори ризику в роботі аналітика у процесі складання прогнозу. Моніторинг, аналіз міжнародних відносин, дослідження актуальних проблем. Класифікація аналітичних прогнозів. Роль прогнозування в політиці і політичній діяльності. Принципи політичного прогнозування: альтернативності, системності, верифікації, неперервності, узгодженості нормативних і дослідницьких прогнозів та ін. Методи політичного прогнозування. Метод експертної оцінки політичної ситуації. Метод «мозкової атаки». Метод сценаріїв. Матричний метод, метод Дельфі, метод екстраполяції. Теорія політичних ризиків. Методика прогнозування політичних ризиків. Аналіз і технологія політичних ризиків. Фактори оцінки ризиків. Шкала оцінки ризиків. Поняття макросоціополітичних моделей. Модель Ховарда К. Джонсона «Внутрішній розвиток-національна влада». Модель національного розвитку настроєної до експропріації Г.Кнудсена на «екологічному підході». Модель «раннього попередження» Д.Сімона.

Тема 5. Методика використання теорії функціонального поля в аналізі міжнародних подій

Поняття теорії функціонального поля та його застосування в аналізі зовнішньої політики. Методика суттєвого аналізу міжнародних відносин та зовнішньої політики держав. Системний аналіз міжнародних взаємодій. Визначення кордонів просторовочасового континууму (ПЧК) міжнародних взаємодій. Визначення, класифікація, рангування та кластерування потреб суб'єктів міжнародних взаємодій. Кваліфікація та параметризація ситуативного стану суб'єктів міжнародних взаємодій; визначення та формалізація стану суб'єктів міжнародних взаємодій в конкретно окреслених ПЧКкордонів міжнародного середовища. Аналітичне поле об'єктних обмежень міжнародної взаємодії. Аналітичне поле мотивації суб'єктів міжнародної взаємодії. Методика системного аналізу мотивації суб'єктів міжнародної взаємодії. Аналітичне поле цільових установок суб'єктів зовнішньополітичного процесу. Аналітичне поле ресурсних обмежень суб'єктів міжнародної взаємодії. Методи функціонального аналізу ресурсних обмежень суб'єктів міжнародної взаємодії. Проблеми ресурсного забезпечення цільових програм суб'єктів міжнародної взаємодії. Визначення сторін, союзів та коаліцій. Функціональний аналіз ресурсних можливостей суб'єктів міжнародних взаємодій ситуативно-обмеженого ПЧК. Уточнення форм проявлення та тенденцій розвитку процесів міжнародних взаємодій. Аналітичне поле альтернатив зовнішньополітичної діяльності. Конструювання та

реконструкції процесів прийняття зовнішньополітичних рішень. Моделі прийняття зовнішньополітичних рішень.

Тема 6. Особливості проведення аналізу міжнародних подій та підготовка аналітичних документів

Повинності та замовлення аналітичної роботи. Процедури, структури та формати аналітичної діяльності. Пошуки, оцінки, зведення, проекти, програми. Методи зовнішньополітичної аналітичної діяльності. Міри допустимого та можливого. Межі відповідальності. Проблеми глибини досліджень, результуючі моделі, прогнози, антиципації, передбачення. Аналітичні та експертні групи, центри, інститути. Задачі та можливості. Представлення результатів; презентації рекомендацій; форматування порад та пропозицій. Форми та структури інформаційних довідок та звітів, аналітичних довідок, аналітичних розробок та проектів. Комунікативні дискурси. Основи планування зовнішньої політики. Прогнозування розвитку міжнародних відносин. Теорія та практика футурології. Динаміка багатопольного світу та моделі позиційного положення суб'єктів. Види й форми аналітичних документів (реферативний огляд, прес-реліз, бібліографічний огляд, аналітичний огляд, експрес-огляд, аналітичний звіт, інформаційна довідка, оглядова довідка, експертний висновок та ін.). Основні вимоги до процесу реферування. Основні етапи реферування. Методи аналітико-синтетичної обробки документів, що використовуються в процесі реферування. Методи викладу інформації в рефераті. Екстрагування. Особливості підготовки рефератів у галузі міжнародних відносин. Оцінні елементи у рефераті з міжнародних відносин.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Обсяг у годинах				Обсяг у годинах			
	Денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	пз	с.р.		л	п	с.р.
Тема 1. Теоретико-методологічні основи аналізу міжнародних подій	19	2	1	16				
Тема 2. Етапи формування та методологія аналізу міжнародних подій	19	2	1	16				
Тема 3. Чинники, що впливають на розвиток та аналіз міжнародних подій	19	2	1	16				
Тема 4. Методика розробки аналітичних прогнозів, припущень і передбачень у галузі міжнародних відносин	21	4	1	16				
Тема 5. Методика використання теорії функціонального поля в аналізі міжнародних подій	21	4	1	16				

Тема 6. Особливості проведення аналізу міжнародних подій та підготовка аналітичних документів	21	4	1	16				
Усього годин	120	18	6*	96				

* якщо, група формується як малочисельна, то практичні/семінарські заняття проводяться із розрахунку 70 відсотків аудиторної роботи.

4. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Назва теми	Кількість годин
	Денна
Тема 1. Теоретико-методологічні основи аналізу міжнародних подій	1
Тема 2. Етапи формування та методологія аналізу міжнародних подій	1
Тема 3. Чинники, що впливають на розвиток та аналіз міжнародних подій	1
Тема 4. Методика розробки аналітичних прогнозів, припущень і передбачень у галузі міжнародних відносин	1
Тема 5. Методика використання теорії функціонального поля в аналізі міжнародних подій	1
Тема 6. Особливості проведення аналізу міжнародних подій та підготовка аналітичних документів	1
Разом	6

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Види, зміст самостійної роботи	Денна форма
Тема 1. Теоретико-методологічні основи аналізу міжнародних подій. <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, конспектування тез, підготовка доповідей, дистанційний курс у Moodle «Аналіз та прогнозування міжнародних подій», Тема 1. https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=4637	16
Тема 2. Етапи формування та методологія аналізу міжнародних подій. <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, конспектування тез, підготовка доповідей, дистанційний курс у Moodle «Аналіз та прогнозування міжнародних подій», Тема 2. https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=4637	16
Тема 3. Чинники, що впливають на розвиток та аналіз міжнародних подій. <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, конспектування тез, підготовка доповідей, дистанційний курс у Moodle «Аналіз та прогнозування міжнародних подій», Тема 3. https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=4637	16

<p>Тема 4. Методика розробки аналітичних прогнозів, припущень і передбачень у галузі міжнародних відносин.</p> <p><i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, конспектування тез, підготовка доповідей, дистанційний курс у Moodle «Аналіз та прогнозування міжнародних подій», Тема 4.</p> <p>https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=4637</p>	16
<p>Тема 5. Методика використання теорії функціонального поля в аналізі міжнародних подій.</p> <p><i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, конспектування тез, підготовка доповідей, дистанційний курс у Moodle «Аналіз та прогнозування міжнародних подій», Тема 5.</p> <p>https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=4637</p>	16
<p>Тема 6. Особливості проведення аналізу міжнародних подій та підготовка аналітичних документів.</p> <p><i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, конспектування тез, підготовка доповідей, дистанційний курс у Moodle «Аналіз та прогнозування міжнародних подій», Тема 6.</p> <p>https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=4637</p>	16
Разом	96

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Навчальним планом не передбачено.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Відповідність методів навчання та форм оцінювання визначеним результатам навчання за ОПП відображає табл. 7.1

Таблиця 7.1

Методи навчання та засоби діагностики результатів навчання за освітньою компонентною «Аналіз та прогнозування міжнародних подій»

Шифр ПРН (відповідно до ОНП)Результати навчання (відповідно до ОПП)	Методи навчання	Засоби діагностики /форми оцінювання
РН1. Знати та розуміти природу, джерела та напрями еволюції міжнародних відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики.	пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, метод проблемного викладу, евристичний та ін., а також методи дистанційного навчання на платформах Zoom, Moodle.	усне опитування або письмовий (тестовий) контроль на лекціях та семінарських заняттях; оцінювання: усних виступів з доповідями, виконання письмових (тестових) завдань, виконання аналітичних завдань, письмової залікової роботи.
РН5. Критично осмислювати та	пояснювально-ілюстративний,	усне опитування або письмовий (тестовий)

аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні відносини.	репродуктивний, метод проблемного викладу, евристичний та ін., а також методи дистанційного навчання на платформах Zoom, Moodle.	контроль на лекціях та семінарських заняттях; оцінювання: усних виступів з доповідями, виконання письмових (тестових) завдань, виконання аналітичних завдань, письмової залікової роботи.
РН6. Застосовувати сучасні наукові підходи, методології та методики для дослідження проблем міжнародних відносин та зовнішньої політики.	пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, метод проблемного викладу, евристичний та ін., а також методи дистанційного навчання на платформах Zoom, Moodle.	усне опитування або письмовий (тестовий) контроль на лекціях та семінарських заняттях; оцінювання: усних виступів з доповідями, виконання письмових (тестових) завдань, виконання аналітичних завдань, письмової залікової роботи.
РН8. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію про стан міжнародних відносин, світової політики та зовнішньої політики держав.	пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, метод проблемного викладу, евристичний та ін., а також методи дистанційного навчання на платформах Zoom, Moodle.	усне опитування або письмовий (тестовий) контроль на лекціях та семінарських заняттях; оцінювання: усних виступів з доповідями, виконання письмових (тестових) завдань, виконання аналітичних завдань, письмової залікової роботи.
РН10. Оцінювати та аналізувати міжнародні та зовнішньополітичні проблеми та ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем.	пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, метод проблемного викладу, евристичний та ін., а також методи дистанційного навчання на платформах Zoom, Moodle.	усне опитування або письмовий (тестовий) контроль на лекціях та семінарських заняттях; оцінювання: усних виступів з доповідями, виконання письмових (тестових) завдань, виконання аналітичних завдань, письмової залікової роботи.

Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть також додатково враховуватись такі види активностей здобувача:

- проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу);

- участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з проблем використання сучасних освітніх технологій (з підготовкою есе, прес-релізу, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу чи відповідним сертифікатом).

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

При вивченні дисципліни «Аналіз та прогнозування міжнародних подій» застосовуються наступні методи контролю: усний, письмовий. Контроль з дисципліни складається з поточного контролю.

Засвоєння тем розділів (поточний контроль) здійснюється на практичних заняттях відповідно до контрольних цілей.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- контроль та оцінювання активності роботи здобувача під час лекційних та практичних занять (групова дискусія, тренінгові завдання);
- контроль та оцінювання якості підготовки та розробки проектних завдань в ході індивідуально / командної роботи здобувачів;
- контроль та оцінювання вмінь вирішувати аналітичні та інші завдання;
- контроль та оцінювання вмінь проводити дослідження та презентувати із застосуванням сучасних інформаційних технологій;
- оцінювання вмінь та навичок проводити фокус-групи, збирати та оброблювати дані.

На практичному занятті здобувач може отримати від 1 до 10 балів. Максимально здобувач може отримати 60 балів в ході лекційних та практичних занять.

Сума балів за виконані завдання на практичному занятті наведена в пункті 9.

Поточний контроль самостійної роботи здобувачів проводиться у формі опрацювання навчальної літератури за темою, підготовка доповідей та презентацій.

Сума балів, які здобувач може набрати за поточним контролем, дорівнює 60.

Розрахункова шкала для оцінювання роботи здобувачів за **поточним контролем**:

Кількість балів	Критерії оцінювання
45-60	Систематичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність пропусків занять без поважної причини, відпрацювання тем практичних занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного практичного заняття, висока активність роботи на практичному занятті, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, вміння мислити абстрактно і узагальнено, здатність публічно представити матеріал.
31-44	Систематичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність пропусків занять без поважних причин, відпрацювання тем практичних занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного практичного заняття, висока активність роботи на практичному занятті, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді з несуттєвими помилками при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, здатність публічно представити матеріал
26-30	Наявність пропущених лекцій та практичних занять, відпрацювання тем пропущених практичних занять, виконання завдань до кожного практичного

	заняття, активна робота на практичних заняттях, засвоєння основних положень курсу, допущення декількох незначних помилок при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.
21-25	Наявність пропущених лекцій та практичних занять, відпрацювання тем пропущених практичних занять, епізодична відсутність виконання завдань, участь у роботі на практичних заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу, неповні відповіді при виконанні завдань, складності при визначенні теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.
16-20	Несистематичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність на заняттях без поважних причин, наявність декількох невідпрацьованих тем пропущених практичних занять, епізодична відсутність виконаних завдань, участь у роботі на практичних заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення помилок при виконанні завдань, великі складності при визначенні теоретичних питань на які розраховані завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
11-15	Епізодичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність на заняттях без поважної причини, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та практичних занять, епізодична відсутність виконаних завдань, пасивна робота на практичних заняттях (участь у роботі останніх лише за наявності стимулу з боку викладача), наявність певного уявлення щодо матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення значної кількості помилок при виконання завдання, невміння визначити теоретичні питання, на які розраховано завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
6-10	Систематичні пропуски лекцій та практичних занять без поважних причин, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та практичних занять. систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на практичних заняттях, неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при виконанні завдань, нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання.
0-5	Систематичні пропуски лекцій та практичних занять без поважних причин, теми пропущених лекцій та практичних занять не відпрацьовані, систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на практичних заняттях, відсутність знань, неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при виконанні завдання. Нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання, невміння публічно представити матеріал.

Підсумковий семестровий контроль засвоєння розділів здійснюється по їх завершенню на основі проведення заліку. Завданням контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок здобувачів, набутих під час вивчення зазначених тем.

Сума балів, які здобувач може набрати за підсумковим контролем, дорівнює 40.

Сума балів за виконані завдання на практичному занятті наведена в пункті 9.

Здобувачі, знання яких оцінені мінімально необхідною для складання заліку кількістю балів, не мають право на виконання додаткових завдань для підвищення отриманої кількості балів.

Здобувачі, які були відсутні на лекції чи семінарському занятті, або отримали незадовільну оцінку, відпрацьовують пропущене заняття або незадовільну оцінку викладачу у дні його консультацій за графіком, затвердженим кафедрою.

Для відпрацювання здобувач зобов'язаний надати індивідуально виконане завдання за темою пропущеного заняття та продемонструвати належний рівень теоретичної підготовки за темою заняття, яке відпрацьовується.

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувача. Він проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового **заліку** в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному цією робочою програмою дисципліни «Аналіз та прогнозування міжнародних подій».

Підсумковий контроль здійснюється після вивчення дисципліни.

Проведення заліку у вигляді **залікової роботи (білету)**. У одному білеті запропоновано 2 питання, одне питання оцінюється у 20 балів. Загальна кількість балів за успішне виконання залікової роботи – 40.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборонаю відвідування ЗВО здобувачам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти **залік дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Аналіз та прогнозування міжнародних подій» <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=4637>

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на заліку здобувач на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

Оцінка успішності здобувача з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок за поточним та підсумковим контролем.

9. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання						Разом	Залік	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6			
10	10	10	10	10	10	60	40	100

Набрана кількість рейтингових балів здобувачем служить основою для оцінки.

За результатами поточного та підсумкового контролю здобувач може набрати від 0 до 100 балів включно.

Критерії оцінювання поточного контролю знань здобувачів за 10 бальною шкалою

Кількість балів	Критерії оцінювання
9-10	Здобувач вищої освіти питання розкрив повністю, вільно оперує поняттями та термінологією, демонструє глибокі теоретичні знання

	джерел, має власну точку зору відносно питань, що розглядаються і може аргументовано її доводити
7-8	Здобувач вищої освіти питання розкрив повністю, вільно оперує поняттями та термінологією, демонструє глибокі теоретичні знання додаткових джерел.
5-6	Здобувач вищої освіти неповно розкрив питання, але вільно оперує термінологією і поняттями, демонструє знання джерел.
3-4	Здобувач вищої освіти розкрив питання у загальних рисах, спостерігаються деякі упущення при відповіді на питання, обґрунтування неточні, не підтверджуються достатньо обґрунтованими доказами
1-2	Здобувач вищої освіти розкрив питання неповно, але розуміє їхню сутність, намагається робити висновки, але при цьому слабко орієнтується в літературних джерелах, припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно
0	Здобувач вищої освіти не в змозі дати відповідь на поставлені запитання або надає неправильну відповідь, не розуміє суть питання, не ознайомлений з джерелами, не може робити висновки

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою	
	Для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90–100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

основна:

1. Валецький О.Л. Теорія і практика політичного аналізу: Навч. посіб. Київ: Міленіум, 2013. 227 с.
2. Ващенко К. О. Політичний аналіз і прогноз в сучасній Україні: монографія. Київ: Логос, 2018. 288 с.
3. Ващенко К. Методологічні засади дослідження політичного аналізу і прогнозу. *Нова парадигма*. Вип. 61. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2007. С. 73–85.
4. Ващенко К. О. Специфіка прогностичного забезпечення міжнародної політики. *Політологічний вісник : зб. наук. праць*. Вип 37. Київ: «ІНТАС», 2008. С. 70–79.
5. Ващенко К. О. Алгоритми та етапи аналітичного процесу в політичному аналізі. *Гілея (науковий вісник) : зб. наук. праць*. Вип 16. Київ: УАН ТОВ «НВП ВІП», 2008. С. 152–159.
6. Власов В.Г. Зміст та механізми зовнішньої політики сучасної держави. *Міжнародні відносини. Серія «Політичні науки»*. 2015. №8 С. 1- 14.
7. Горбатенко В.П. Політичне прогнозування: теорія, методологія, практика. Київ: Генеза, 2016. 400 с.
8. Деменко О. Ф. Пріоритети зовнішньої політики України на сучасному етапі. *Вісник Національного університету оборони України*. 2014. Вип. 4. С. 362-367.

9. Коваленко А.О. Політичний аналіз і прогнозування. Київ: Науковий світ, 2012. 201 с.
10. Макаренко Є.А. Інформаційна демократія у стратегіях зовнішньої і внутрішньої політики республіки Польща. *Міжнародні відносини. Серія: Політичні науки.* 2017. № 13. С. 34-41.
11. Муковський І. Т. Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах: Навч. посіб. Київ: Кондор, 2012. 224 с.
12. Піпченко Н.О. Соціальні медіа у структурі зовнішньої політики провідних міжнародних акторів: монографія. Київ: Центр вільної преси, 2014. 333 с.
13. Пик С.М. Аналіз і прогнозування зовнішньої політики. Програма навчальної дисципліни для здобувачів за напрямом підготовки «Міжнародні відносини», спеціальністю «Міжнародні відносини». Львів: ЛНУ, 2010. 16 с.
14. Романов В., Рудік О., Брус Т. Вступ до аналізу державної політики: Навчальний посібник. Київ: Основи, 2001. 238 с.
15. Романюк А. Порівняльний аналіз політичних систем країн Західної Європи: інституційний вимір. Львів: Тріада Плюс, 2004. 392 с.
16. Седляр Ю.О. Еволюція аналізу зовнішньої політики як наукового напрямку. *Актуальні проблеми міжнародних відносин.* 2016. Випуск 93 (Частина II). С. 43-50.
17. Сізіх Н.В. Теорія прийняття рішень в міжнародних відносинах: Навчальний посібник до лекційного курсу. Київ: Кобза, 2003. 208 с.
18. Телешун С. О. Політична аналітика, прогнозування та політичні консультації: Курс лекцій / С.О. Телешун, А.С. Баронін. Київ: Вид. Паливода А.В., 2010. 112 с.
19. Телешун С. О. Інформаційно-аналітична діяльність в державному управлінні : навч.-метод. матеріали. Київ: НАДУ, 2013. 36 с.
20. Терещук В. І. Системний аналіз інституціонального забезпечення реалізації зовнішньої політики публічної дипломатії (на основі досвіду США). *Міжнародні відносини. Серія «Політичні науки».* №11. 2016.
21. Тертичка В. Державна політика: аналіз та здійснення в Україні: Моногр. Київ: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2002. 750 с.
22. Туронок С.Г. Політичний аналіз і прогнозування. Київ, 2016. 291 с.
23. Шпига П.С. Інформаційно-аналітичне забезпечення зовнішньої політики: Конспект лекцій. Київ: КиМУ, 2004. 108 с.
24. Янг. Е., Куїнн Л. Як починати дієвий аналітичний документ у галузі державної політики: Практичний посібник для радників з державної політики у Центральній Європі / пер. з англ. Київ: К.І.С., 2013. 120 с.

додаткова:

1. Браун М.П. Посібник з аналізу державної політики / Пер. з англ. Київ: Основи, 2000. 243 с.
2. Брус Т.М. Аналіз державної політики як знаряддя громадянського суспільства. *Актуальні проблеми державного управління: Зб. наук. праць.* Київ: ДФ УАДУ, 2011. Вип. 2. С. 92-99.
3. Ващенко К. О. Теоретико-методологічний інструментарій і засоби забезпечення політичного аналізу і прогнозування в сучасній Україні: автореферат дис... доктора політ. наук: 23.00.01. Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. Київ, 2009. 34 с.
4. Валецький О.Л. Державна політика в Україні: методологія аналізу, стратегія, механізми впровадження. Київ: НІСД, 2011. 242 с.
5. Гогвуд Б. Аналіз політики для реального світу / пер. з англ. Київ: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2004. 396 с.
6. Говлет М. Дослідження державної політики: цикли та підсистеми політики / пер. з англ. – Львів: Кальварія, 2004. 264 с.
7. Каменецький М. С. Прогнозування зовнішньополітичне. *Українська дипломатична енциклопедія: У 2-х т.* Київ: Знання України, 2004. Т.2. 812с.

8. Пал Л. Аналіз державної політики / Пер. з англ. Київ: Основи, 2009. 422 с.
9. Петренко І.І. Політичні ризики: зміст та особливості прогнозування. *Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї*. Київ, 2010. Вип. 19. С. 211-222.
10. Романов В.Є. Аналіз державної політики: проблеми походження, теорії та перспектив розвитку. *Вісник УАДУ*. 2011. № 1. С. 250-256.
11. Тертичка В. Інформаційно-аналітичне забезпечення державної політики. *Вісник УАДУ*. 2010. № 1. С. 314-325.
12. Чекаленко Л.Д. Зовнішня політика України (від давніх часів до наших днів): підручник / Л. Д. Чекаленко; Дипломатична академія України при МЗС України. 2-ге вид. Київ: Кондор, 2011. 290 с.

11. ПОСИЛАННЯ НА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ, ВІДЕО-ЛЕКЦІЇ, ІНШЕ МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. <https://www.unian.ua> – Українське Незалежне Інформаційне Агентство Новин
2. <https://www.ukrinform.ua> – Українське національне інформаційне агентство «Укрінформ»
3. <http://institute.gorshenin.ua> – Київський інститут проблем управління імені Горшеніна
4. <http://dif.org.ua> – Фонд «Демократичні ініціативи» ім. Ілька Кучеріва
5. <http://razumkov.org.ua> – Український центр економічних і політичних досліджень ім. Олександра Разумкова
6. <http://www.fpri.kiev.ua> – Інститут зовнішньополітичних досліджень
7. <http://prismua.org/pro-radu/> – Рада зовнішньої політики «Українська призма»
8. <https://mfa.gov.ua/ua> – Міністерство закордонних справ України
9. Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія «Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи» - <https://periodicals.karazin.ua/ssms/issue/view/1076>
10. Дослідження міжнародних відносин. - <http://moyaosvita.com.ua/istoriya/doslidzhennya-mizhnarodnix-vidnosin/>
11. Карімова А. Б. Соціологія міжнародних відносин 2014. URL: https://stud.com.ua/60365/sotsiologiya/sotsiologiya_mizhnarodnih_vidnosin
12. Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії - <https://relint.vnu.edu.ua/index.php/relint>
13. Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти - <http://international-relations.knukim.edu.ua/>
14. Результати національних щорічних моніторингових опитувань 1994–2018 / за ред. М. А. Парашевіна. Київ: Інститут соціології НАН України, 2018. 112 с. URL: <https://i-soc.com.ua/assets/files/monitoring/dodatki2018.pdf>.
15. Україна в міжнародних рейтингах. – www.sfi.gov.ua/україна-в-міжнародних-рейтингах
16. Українське суспільство: моніторинг соціальних змін: зб. наук. пр. 2018. URL: <http://i-soc.com.ua/ua/edition/ukrainske-suspilstvo/issues/>

12. ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ЗА ДЕННОЮ ФОРМОЮ В УМОВАХ ПОДОВЖЕННЯ ДІЇ ОБСТАВИН НЕПЕРЕБОРНОЇ СИЛИ

В умовах дії форс-мажорних обмежень освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора/ проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборонаю відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається

можливість скласти залік дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Аналіз та прогнозування міжнародних подій», режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=4637>